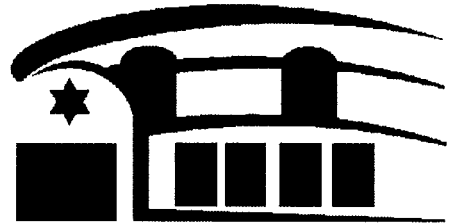

The
Dr. Yitzchak Belizon z"l
BEIS MEDRASH
OF BOCA RATON SYNAGOGUE

Men's Afternoon Kollel

Sponsored by Frohlich Financial Group, LLC

PARSHAS TERUMAH- ADAR- PURIM GEMS 5780

Rabbi Ari Mirzoeff

This week's learning is sponsored by Arnold Goldstein

In memory of Althea Goldstein – אלטא שולמית בת ברוך שאול הלוי

For more information, or to sponsor a shiur, please contact the Rosh Beis Medrash,
Rabbi Simcha Shabtai, at rss@brsonline.org or 347.439.7031

(3)

את בריתי והייתם לי סגולה (לעיל י"ט, ה'),
ואמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי
קדוש (שם י"ט, ו'), והנה הם קדושים
ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות
שכינתו ביניהם. ולכן צוה תחלה על דבר
המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקדש
לשמו, ושם ידבר עם משה ויצוה את בני
ישראל.

והנה עקר החפץ במשכן הוא מקום
מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו
שאמר ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל
הכפרת (להלן כ"ה, כ"ב), על כן הקדים
הארון והכפרת בכאן כי הוא מקדש
במעלה, וסמוך לארון השלחן והמנוחה
שהם כלים כמוהו, ויורו על ענין המשכן
שבעבורם נעשה. אבל משה הקדים
בפרשת ויקהל את המשכן את אהלו ואת
מכסהו (להלן ל"ה, י"א), וכן עשה בצלאל
(להלן ל"ו, ח'), לפי שהוא הראוי לקדם
במעשה.

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר
שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר.
וכמו שנאמר שם וישכן כבוד ה' על הר
סיני (לעיל כ"ד, ט"ו), וכתיב: הן הראנו ה'
אלהינו את כבודו ואת גדלו (דברים ה',
כ"א), כן כתוב במשכן וכבוד ה' מלא
את המשכן (להלן מ', ל"ד-ל"ה). והזכיר
במשכן שני פעמים וכבוד ה' מלא את
המשכן, כנגד "את כבודו ואת גדלו"
(דברים ה', כ"א). והיה במשכן תמיד עם
ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני.
ויבא משה (להלן ל"ד, ל"ד) היה אליו
הדבור אשר נדבר לו בהר סיני. וכמו
שאמר במתן תורה מן השמים השמייעד
את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו
הגדולה (דברים ד', ל"ו), כך במשכן כתיב

(במדבר ז', פ"ט): וישמע את הקול מדבר
אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים
וידבר אליו.

ונכפף "וידבר אליו" להגיד מה שאמרו
בקבלה שהיה הקול בא מן
השמים אל משה מעל הכפרת ומשם
מדבר עמו, כי כל דבור עם משה היה מן
השמים ביום ונשמע מבין שני הכרובים,
כדרך ודבריו שמעת מתוך האש (דברים ד',
ל"ו), ועל כן היו שניהם זהב. וכן אמר
הכתוב אשר אועד לכם שמה לדבר אליך
שם ונקדש בכבודי (להלן כ"ט, מ"ב-מ"ג), כי
שם יהיה בית מועד לדבור ונקדש בכבדי.
והמסות כפף פה בכרובים הנאמרים במתן
תורה ומבין מה שכתבנו בהם

(עין להלן פסוק כ"א). יבין סוד המשכן ובית
המקדש, ויוכל להתבונן בו ממה שאמר
שלמה בחקמתו בתפלתו בבית המקדש ה'
אלהי ישראל (מלכים א' ח', כ"ג), כמו
שאמר בהר סיני ויראו את אלהי ישראל
(לעיל כ"ד, י'), והוסיף שם לפרש "ה"
לענין שרמזנו שם למעלה (שם) כי אלהי
ישראל ישב הכרובים (מלכים ב' י"ט, ט"ו),
כמו שאמר וכבוד אלהי ישראל עליהם
מלמעלה היא החיה אשר ראיתי תחת
אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים
המה (יחזקאל י', י"ט-כ'). ואמר דוד
ולתבנית המרפבה הכרובים זהב לפרשים
וסככים על ארון ברית ה' (דברי הימים א'
כ"ח, י"ח), וכן יזכיר תמיד בבית המקדש
לשם ה' (מלכים א' ה', י"ט), לשמך (שם ח',
מ"ד), ויאמר בכל פעם ופעם ואתה תשמע
השמים (שם ח', ל"ב), במדת רחמים,
וכתיב והתפללו אל ה' דרך העיר אשר
בחרת בה והבית אשר בנתי לשמך ושמעת
השמים (שם ח', מ"ד-מ"ה), ובבאור אמר כי

(3)

אליהם, מקום בו לקם הטעם וא, ולא מקום ו, שבו במחנה, ים, מן לי, יגש מעלה יה לבא עמכם. ין וחור האלפים ב בקר. שר אמר ה פרוש ע אמר, בזה, להיות כן, כי שיאמר נתמנו ו אחרי קבלו ידו של ל זה, להם גתחלה אמרתם

(4)

הוא מתחרט משא"כ בישראל המאמין בה' והשגחה. גם עוד י"ל דישאל המאמין בה' כשנותן בשביל שיחיו בניו הרי גם זה הוא רצון ה' שיחיו מאמיניו ויהיה להם כל טוב ונמצא דכוונתו הוא ג"כ מצוה* ואע"ג דא"כ הרי צריך עכ"פ שיהיה זה כוונה לשם מצוה, רק דהא קיי"ל מצות א"צ כוונה ורק במכויין להדיא לשם דבר אחר גרע וכמו בנקט כסא דשכרא וסבור שהוא חמרא. וע"כ כשנותן צדקה ומכויין שיחיו בניו אינו כמכויין לשם דבר אחר כיון דגם זה מצוה ומה דבזה אינו מכויין לשם מצוה הרי זה הוא סתמא:

וזהו מה דאיתא במס' אבות (פרק ד משנה ד) ששכר מצוה מצוה דהשכר שהמאמינים מקבלים עבור המצוה הוא ג"כ מצוה שכן הוא רצונו יתברך להטיב למאמיניו נמצא הרי כוונתו ג"כ למצוה ויקבל שכר עבור השכר וכן לעולם בלא גבול, משא"כ בהבלתי מאמין כשנותן עבור שייטיב לו הרי אין כוונתו למצוה כלל, וזהו שאה"כ (דנרס ו) ויצונו ה' לעשות את החוקים האלה לחיותנו כהיום הזה דעיקר רצון ה' בהמצוה כדי שייטיב לנו ולחיותנו ומש"ה גם זה הוא מצוה:

ובזה מוכן מה שאה"כ (מלמי ט) וזריתי פרש חגיכם ואיתא בזה"ק (ימרו פט ט) ולא פרש שבתכם דבאכילה של שבת גם אם האדם מכויין בו לתענוג ג"כ למצוה יחשב דבשבת כתיב (ישעי נט) וקראת לשבת עונג דמצוה להתענג בשבת וא"כ כוונתו הוא למצוה משא"כ ביו"ט לא כתיב בו בשום מקום עונג וכתוב בו רק כבוד ושמחה ומש"ה אם מכויין לתענוג הא אין כוונתו למצוה וע"כ צריך ליזהר באכילתו לכויין בו לשם מצוה שמתענג בו בשביל כבוד יו"ט:

ודקדק הכתוב ואמר ויקחו לי תרומה ולא אמר ויתנו לי תרומה, דעיקר מה

(24)

* מכאן עד "סתמא" מופיע בהוצאת רבינו בסוף פרשת כי תשא.

(4)

שיש לו להאדם בממונו הוא מה שנותן לצדקה, דגם מי שיש לו ממון הרבה אין הממון שלו רק הממון מונח אצלו והוא דומה ממש לחתיכה גדולה הרבה של צוקר המונח בארגו סגור וזכוב אחד ג"כ בתוכה הולך עליו וגם אוכל ממנה כמו שירצה היוכל הזכוב להתפאר שהוא עשיר ויש לו הרבה אחרי כי גם הוא סגור וגם דאין בכחו לטלו כולו לעצמו, כן העשירות לגבי האדם דהוא רק מונח אצלו ולא שהם שלו ורק הסך שנותן לצדקה הוא שלו ממש. וזהו דאיתא במס' ב"ב (דף י"ד) אם יש לך היטיב לך דמה שנותן לצדקה הוא מטיב לו, ונמצא דהנתינה לצדקה הוא לקיחה לעצמו דרק זה הוא שלו:

וצפית אותו זהב מבית ומבחוץ תצפנו. אפשר לרמוז דהארון הקודש הוא מקום שמונח בו התורה וכן הוא הת"ח הלומד תורה לשמה ומצוה הוא להחזיקו, ואל יאמר האומר הן די להת"ח אם אספיק לו צרכי מזונותיו שיהיה לבו פנוי ללמוד אבל מה לו ולהת"ח ולכבוד ולמה לי להרבות בהוצאה עבורו שיהיה מכובד, ולזה בא הרמז מבית ומבחוץ תצפנו, שיהיה נאה גם מבחוץ דהני שני החזקות צריך לעשות אחד מבית, דהיינו שיהיה לו בביתו מה לאכול וגם שיהיו נאים בעיני הבריות בלבושם ובדירתם ובכל ענייניהם:

הנה בעת שנותנים צדקה להעני ונמצא מקיים בהעני מצות צדקה ועוד כמה מצות עשה כמו והחזקת בו אז העני הוא ממש כמו בחינת אתרוג בעת שנוטלו לצאת בו, דאע"ג דאתרוג אחר המצוה אין בו שום קדושה מ"מ בעת קיום המצוה חלה עליו קדושת המצוה ואסור בהנאה ובתשמיש של

כיתוב יד
הערות

5

דאחת מהם נאכלת ואחת מהם נשרפת, רק שהנביא חידש איזו נאכלת יעו"ש.

ונראה לדעתי דכמו דאמרו בפ"ק דיומא¹³ דכאשר עשה ביום הזה צוה ד' לעשות אליכם¹⁴. לדורות ביוהכ"פ דומיא דמילואים, ואמר דנכנסו מים תחת דס'¹⁵ כן הכא, הגם דלדורות העיר מתקדשת בתודה והעזרה בשירי מנחה דברים הנאכלים בהם, כן המשכן נתקדש אז בשני חטאות, חטאת דאהרן וחטאת דישראל, בשמיני למילואים. רק לדורות שאין חטאת באה נדבה, ילפינן למנחה דבר הבא בנדבה, והאחד מהם היה נאכל והאחד מהם נשרף, שעגל בן בקר דאהרן נשרף, ושם וברש"י¹⁶, שלא מצאנו חטאת חצונה נשרפת אלא זו בלבד, ושל העם היה נאכל. א"כ לדורות נכנסו מנחות תחת החטאות ותודות בעיר תחת החטאות, רק שאיזו מהן נאכלת, זה על פי נביא ולזה כוון רמב"ם¹⁷ ודו"ק. ובפירושו הר"ח¹⁸ תודות ממלואים ילפינן, כונתו משמיני דמילואים, והרשב"א¹⁹ לא פירש בדבריו כן ותמה עליו יעו"ש.

ודע דאמרו דבעי נביא ואורים ותומים, ובירושלמי²⁰ תני תמן אם יש נביא, אורים ותומים למה אני צריך, אשכח תני ר' יהודה אומר צריך אורים ותומים. נראה דטעמו משום דאמרו בפרק בא לו ביומא דף ע"ב²¹ דאעפ"י שגזירת נביא חוזרת, גזרת אורים ותומים אינה חוזרת, ולכן היה צריך אורים ותומים שלא יהיה חוזר ודומיא דמשפט וקדשתו לעולם ודו"ק. ואתי שפיר דבירושלמי [יומא] פרק בא לו²² אמר אורים כו' ותומים שהן מתמין דבריהם, שבעת שהיו ישראל תמימין היו מכונין להם הדרך, שכן מצאנו שבדו להן בגבע בנימין. אמר ר' יודא ח"ו לא בדו להם כו' שבראשונה אמר עלה ולא אמר נתתיו, וכו' הרי דלתנא דחוזר כמו גזירת נביא, א"כ למה צריך אורים ותומים, ור"י לטעמו דאינו חוזר לכן צריך אורים ותומים ודו"ק.

ונראה לדעתי, דמעלת משה שנתנבא בזה הדבר, שדבריו אינם יכולים להתבטל וזה מנצחיות התורה, וגם גזירתו אינו חוזר. לכן כשיצאו למלחמה לא נמלכו באורים ותומים ויעוין סנהדרין²³ בזה [וכל

מלחמותיו של מצוה], ולכן נאמר בשל תורה זה הדבר. וכשהיה, משה לא היה צריך אורים ותומים לקדוש המשכן, דנבואת משה הוא כמו אורים ותומים ודו"ק כי הוא ענין נפלא בסיעתא דשמי"א. ושם בירושלמי²⁴ אחר זה א"ר אבוה איתפלגין ר"י ור"ל חד אמר בונין ואח"כ מקדשין, פירוש, הקרבנות כו', מ"ד כו' כאילו הן עולות. פירוש שהמחיצות עולות אעפ"י שנחרבו דקדושת המחיצות לא בטלה, והיינו, דאי בעי אורים ותומים הלא בימי עזרא לא היה אורים ותומים, ורק לזכר בעלמא עביד, וקדושת המחיצות היו לעולם, אבל ממלך לא קשה ליה דנחמיה היה במקום מלך, וכמו שפרשו הקדמונים עליו מלך יבוא לך²⁵, ודלא כשיטת אבא שאול דנחמיה לא היה מלך ודו"ק.

ועשו ארון עצי שטים וכו' (כה, י). הגה בארון לא נצטוו על זהב טהור רק ארון וכפרת, אבל הזר והבדים אם כי לא יסורו ממנו, אינן רק זהב לא טהור. והוא כי הטהרה הוא ההכנסה לכור לצורפו, וכמפורש בירושלמי דשקלים פ"ז הל' ג', ונמצא דההכנסה לכור הוא כמו עבוד בעור. לכן הארון עצמו הוא כמו עור הקלף שכותבין עליו תפילין שצריך עבוד לשמה. אבל הזר זהב והבדים המה כעור הבתים, שלשיטת רמב"ם אין צריך לעבדם לשמה משום שהעבוד אינו מוכרח כמו שמפורש בבאורי הגר"א²⁶. לכן לא היה צריך להתיכן לשם ארון העדות. והכרוכים לא היה צריך לכתוב שהם של זהב טהור כיון שהם מקשה מגוף הכפרת והכפרת היה זהב טהור, א"כ גם הכרוכים הם זהב טהור כמו שכתב רבינו בפ"ג הל"ו מהלכות בית הבחירה גבי נרות המנורה יעו"ש.

בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו (כה, טו). ואמרו ז"ל²⁷ המסיר בדי ארון לוקה. והנה במזבח כתיב²⁸ והיו הבדים כשאת אותו, וכן בשולחן, משא"כ בארון, הבדים הם קבועים בו תמיד הלא דבר הוא. ונראה על פי מדרש²⁸ שהארון רומז לכתר תורה שהוא מונח לכל הרוצה ליקח. והנה התלמיד חכם צריך סעד לתומכו שיהא עשיר מטיל מלאי לכיסו וכתודוס איש רומי²⁹ ובזה תורתו מתקיימת. וכן אמרו ז"ל גם על הארון ביומא דף

13 ב, א. 14 ויקרא ח"לד. 15 יומא ד, א. 16 ויקרא ט"יא ד"ה ואת הבשר. 17 בית הבחירה שם. 18 למסכת שבועות טו, א ד"ה ובשתי תודות. 19 שם ד"ה וכן תעשו. 20 סנהדרין פ"א ה"ג. 21 צ"ל עג, ב. 22 ה"ג. 23 טו, א. 24 סנהדרין פ"א ה"ג. 25 זכריה ט"ט. ועיי"ש שם באבן עזרא. 26 שר"ע או"ח סי' לג סעיף ג. 27 יומא עב, א. 28 לקמן כז"ו. 28 שמות רבה לדיב. 29 פסחים נג, ב.

מן הכנה של השון

5

הוי
נ"ר נחה פ.
Duisk

6

משך

תרומה

חכמה

קלג

ע"ב, ב כתיב³⁰ ועשית כו', מכאן לת"ח שהצבור מצווין לעשות לו מלאכתו. ולזה באו הבדים שלעולם הבדים הם המחזיקים בה, הם הסומכים ידי התלמיד חכם, שהוא הארון לעדות ד' ותורותיו, ומראוי שיהיו תמיד אוחזים בארון הברית. לא יסורו ממנו וכמו שהפליגו רז"ל בירושלמי פ"ז דסוטה³¹ לא למד ולא לימד לא שמר ולא נשה ולא היתה בידו להספיק וכו', לכן באו הבדים קבועים בו תמיד. (ומצאתי באלשיך³²).

וע"ד המושכל, הנה נודע שיטת רמב"ם³³ דצריך להדליק הנרות גם ביום שזוהו בכלל הטבת הנרות לדידיה. ושיטתו מושכלת, דכמו שאמרו ז"ל³⁴ וכי לאורה הוא צריך כו', ולהראות כי הוא אין צריך להאיר רק שזוה חוק דתי הוצרך להדליק גם ביום, כמו שההדלקה ביום אינו להאיר כן ההדלקה בלילה, שלשניהם ענין אחד. כן הארון שהוא נושא את נושאי (סוטה דף ל"ה, א) ואין הבדים לשאת אותו שהוא נושא את עצמו, כי הוא משכן כבוד הנושא העולמים. לכן צוה כי הבדים בל יסורו ממנו, להורות כמו שאין ענין להבדים בעת היותו מונח באוהל מועד, ככה בשעה שנושאים אותו על הכתף אין זה ענין הנצרך להכבד הנושא כביכול, לכן לא יסורו הבדים ממנו תמיד כמו שהנרות בהיכל דולקים תמיד. ודו"ק.

ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך (כה, כא). הנה כל הכלים עשו במקדש שני לכד הארון, כי הלוחות נגזזו³⁵ והלוחות מעכבים הארון, ובקדשים כל מקום ששינה הכתוב לעכב. לכן תנא ביה קרא, דאינו ארון עד שיותן בו העדות, וכיון שבמקדש שני לא היו בו לוחות לא היה ארון³⁶ ודו"ק. ויפה כתב הרמב"ן³⁷ שאם נשבר הארון צריך לעשותו מחדש שכל זמן שיש לוחות הוא מצות עשה לדורות.

ויתכן כי הכתוב שאחר זה ונועדתי לך שם וכו', הוא מאמר המוסגר, ואת כל אשר אצוה אותך הוא סיום המאמר, ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל, שכל הספר תורה יתן בארון, או מצד הארון, כמו שאמר בסוף וילך³⁸ ועיין ב"ב יו"ד, א ודו"ק. ולר' יודא דארון באמה חמש טפחים, וספר תורה מונח

אברא בדפא דהוי נפיק מניה אתי שפיר דמתחלה אמר ונתת אל הארון את העדת כו', המה לוחות העדות בארון, ואחר כך יכסוה בכפורת, ונתת הכפורת על הארון כו', ואמר ואל הארון מבחוץ תתן את העדות אשר אתן אליך זה הספר תורה שנקרא עדות, כמו שאמר בוילך לקוח את ספר התורה הוזה ושמתם אותו מצד כו', והיה כך לעד כו'. וזה מבוואר בירושלמי שקלים פרק ו' יעו"ש.

ונשא בם את השולחן (כה, כח). במזבחות ובארון לא כתב רק לשאת בשאת כו', וכאן כתב ונשא בם, פירש, שמצוה לישא את השולחן אף שלא לצורך בהיותו במקדש להראותו לעולי רגלים ראו חבתכם לפני המקום, ומשום הכי לא הוי כלי העשוי לנחת כמו שאמרו סוף חגיגה⁴⁰ ויעוין תוספות שם⁴¹ ודו"ק.

ועשית מגרת וכו' (כה, לא). בפרק שתי מידות דף פ"ח⁴² פליגי תנאי אם נרות באין מן הככר, ובמלקחים ובמחתות מודו כולי עלמא יעו"ש. ומפרש תמן טעמו יעו"ש. וטעם של התנא דסובר דאין נרות מן הככר, נראה, משום דבראש ויקהל כתיב⁴³ ואת מגורת המאור ואת כליה [מלקחים ומחתות] ואת נרותיה ואת שמן המאור, אפסקיה קרא לכלים קודם נרות המערכה, ושמע מיניה, דכמו כלים הן דברים שהן חוץ לככר, כן הנרות הם דברים שחוץ לככר, ולכן בכל מקום כתיב לקמן סוף ויקהל תרי זימני, דעשייה היה הנרות קודם למלקחים ומחתות, ורק משה שנה בפעם אחד, להודיעם שאין הנרות מן הככר, ולכן לא כתוב ואת כל כליה, כמו דכתיבא גבי שולחן ומזבח ולקמן במנורה, משום דהיכי דכתוב בסוף כתיב ואת כל כליה כמסיים הדבר, אבל כאן שכתב אחר כך הנרות לא מצי לכתוב כל כליה, ודו"ק.

גביעיה כפתוריה ופרחיה (כה, לא). היו ארבעים ושנים, ואחד מהם מעכב, וכשהיא באה של זהב. אבל אם של שאר מתכות אין עושין גביעים כפתורים ופרחים, הלכות בית הבחירה⁴⁴ פ"ג. ונראה דמרמו נגד שם מ"ב, ואין מוסרין אותו אלא למאן דלא מיכול מבר נש כלום, כדאמר בירושלמי פרק אמר להם הממונה פ"ג הלכה ז' ולכן כשהם עניים שעושין מנורה של שאר מתכות

ורה זה ותומים אורים שמיא. יתפלגין פירוש, פירוש יקדושת ותומים ק לזכר ם, אבל ך, וכמו ם, ודלא ו"ק. ז בארון זבל הזר זהב לא לצורפו, ונמצא הארון תפילין ים המה לעבדם שמפורש כן לשם יב שהם הכפרת הם זהב זת בית יסורו זן לוקה. ותו, וכן יעים בו שהארון ז ליקח. א עשיר ז תורתו זמא דף ז, א ד"ה 25 זכריה. ה לד"ב.

6

30 דברים י"א. 31 ה"ד. 32 ע" שם פסוק י' ד"ה ועשו. 33 הל' תמידין ומוספין פ"ג ה"י. 34 שבת כב, ב. 35 יומא נב, ב. 36 ע" יומא כא, ב. 37 בהשגותיו לספר המצות עשה לג. 38 דברים לא"כה. 39 ה"א. 40 כו, ב. 41 ד"ה כלי עץ. 42 מנחות עמ' ב'. 43 להי"ד. 44 ה"ג. ד'.

הרב אברהם האי ארו סילא

(סו"ט)

8

הלקח

פרשת תרומה

והלבוב

קלג

והציטול אלל המנורה, כי הקנה האמצעי היה עיקר המנורה, ומשם יולאים ששה הקנים, ואיתא בספרים שרואים שכל מה שהקנים היו יותר מורחקים היו ארוכים יותר, והקנים שהיו סמוכים לקנה האמצעי היו קצרים, כי מה שהוא יותר קטן יכול להתקרב יותר אל הקצה, ומה שהוא יותר גדול מתרחק.

איתא בשפת אמת (ליקוטים ר"ח אדר) בשם המידושי הרי"ם שחודש אדר הוא מלשון חז"ל (שמו"ר לג, א) קיטון אחד עשה לי שאדור אלכס, כי חודש אדר הוא זמן מסוגל להמשיך שכינה לתחתונים ולעשות דירה לו יתברך. וכמו שאיתא בתלמידי הבעש"ט ז"ע (מאור עינים צפרשטנו; דגל מחנה אפרים ליקוטים) שאדר הוא אל"ף דר, היינו אלופו של עולם דר, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים. והאופן הוא על ידי דל"ת רי"ש כדאיתא בשפת אמת (ליקוטים טז), שהכונה היא דל ורש, שעל ידי שבני ישראל יודעים שהם דלים ורשים על ידי זה הם יכולים להמשיך את השכינה בתחתונים, ולעשות דירה לאלופו של עולם. וכדאיתא בעבודת ישראל (בהפטרה) בשם המגיד הגדול ז"ע לפרש הפסוק (יחזקאל יא, טו) ואהי להם למקדש מעט, היינו על ידי המדה של מעט שבני ישראל ממעטין את עצמם, על ידי זה אהיה להם מקדש. ובחודש אדר שמסוגל לעשות דירה בתחתונים, נריכים לעבוד על מדת השפלות והענוה. עמלק מתנגד למדה זו של ענוה, כדאיתא בספה"ק שעמלק בגימטריא רס, שהוא היפוך ענין ענוה ושפלות ורואה להביא בחוק בני ישראל גיאות ושיהיה ורס לבצך ושכחת (דברים ח, יד). ועבודת החודש היא לעסוק במדות דל ורש, ונגד זה לוחם עמלק כדכתיב (שמות י, טו)

מלחמה לה' בעמלק מדר דר, שעסק המלחמה הוא באותיות ד' ור', ואם ח"ו אין לבני ישראל מדה זו של דלות ורשות, אז קוץ "ודרדר" תלמיח לך (בראשית ג, יט). משנבנם אדר מרבין בשמחה (תענית כט, א), שמחה נמשכת ע"י התקרבות להשי"ת, כי שמחה באה מזה שאדם מרגיש שיש לו קשר לשלימות, ועצבות באה כאשר אדם מרגיש העדר בעצמו. וכל מה שאדם דבוק בעניני עולם הזה אשר הם באמת דברים של העדר, הרי זה גורם לו להרגיש את עצמו חסר. ושמחה באה מתוך הרגשה של שלימות, ולכן כאשר מאיר אור הנשמה זה גורם שמחה לאדם. ולהיפוך בהתגברות כוחות הגוף שהיא דבר העובר, זה מביא עצבות לאדם. שמחה שיך רק כאשר האדם דבוק להקצה"ה אז יש לו קשר לשלימות ועי"ז הוא בא לידי שמחה, ומרגיש השמחה של עוה ומדוה במקומו (דה"א טו, כז). מכל עניני עולם הזה אי אפשר לבא לידי שמחה, ומה שרואים שמחה אלל בני אדם ששקועים בעניני עוה"ז זה רק הוללות, שכל תכליתה היא לעשות פעולות כדי להשכיח את האדם ממצבו, שלא יזכור כל העצבות שלו ורואה לברוח ממצבו מרוב יגון, ולכן זה מביאו לידי הוללות, שבעת ההוללות הוא שוכח מהכל, ואין צוה אפילו מעין השמחה שבאה על ידי התרוממות הנפש לידבק בצורה כל עולמים.

הנה אמרנו שאדר מורה על מדת הענוה שיהיה האדם דל ורש, אך הלשון אדיר הרי מורה על ענין הגבורה וחזוק, והאריך זה מתאים עם ענין הענוה. ונראה שזה מורה על מה שידוע בשם הרצי ר' בונם מפרשיסחא ז"ע כי נריך שיהיה לאדם שני כיסים, שעל

Handwritten notes on the left margin including: "א-??", "ס", "Patrikenu", "Tahsh", "משנבנם", "אדר מרבין", "שמחה נמשכת", "להשי"ת", "יש לו קשר", "אדם מרגיש", "דבוק בעניני", "של העדר", "חסר", "ולכן כאשר", "לאדם", "דבר העובר", "שיך רק", "לו קשר", "ומרגיש", "טו, כז", "שקועים", "תכליתה", "האדם", "ורואה", "לידי הוללות", "ואין צוה", "התרוממות".

Handwritten notes on the right margin including: "איתא", "המידושי", "מלשון חז"ל", "שאדור אלכס", "להמשיך", "יתברך", "מאור עינים", "שהכונה", "שבני ישראל", "זה הם יכולים", "ולעשות דירה", "בעבודת ישראל", "ז"ע לפרש", "למקדש מעט", "שהיה להם", "לעשות דירה", "מדת השפלות", "של ענוה", "בגימטריא", "ושפלות", "ושיהיה ורס", "ועבודת החודש", "ונגד זה לוחם".

Handwritten notes on the far right margin including: "זד עס", "עיי"ש", "ן הוא", "ות כה", "אחיבור", "בחינת", "על ידי", "אחת", "אחותי", "ה של", "ק רבי", "שו"א", "אלו", "בחינת", "היינו", "אחת", "ומתי", "זמתי", "דולה", "זורה", "ז הם", "חז"ל", "קראו", "שית", "באלו", "על", "וריא", "אשיג", "נורה", "דאת", "נורה".

8

האדם לדעת שאנכי עפר ואפר, אבל לאידך גיסא צריך להרגיש בשבילי נצרה העולם (סנהדרין פ"ד מ"ה). דהיינו שצריך שיהיה לאדם הבחינה של ויגבה לבו בדרכי ה' (דה"צ י"ו). בלקוטי תורה מהצעל התניא זי"ע (פרי במדבר) מציא קושיא למה נתנה התורה על הר סיני מפני שהוא נמוך מכל ההרים, הרי יותר טוב היה שיהיה צבקעה, שמורה יותר על ענוה. ומתוך שאם לא תהיה במקום גבוה כלל, לא יערב לבו לגשת אל עבודת השי"ת, שיאמר מי אנכי ומה עבודתי, לכך צריך שיהיה לאדם הגבהת הלב בתשוקה וצמאון. כתיב (ישעיה כט, יט) ויספו ענוים בה' שמחה, שמחה בזה מתוך ענוה, כי מי שמרגיש בעלמו שהוא באמת דל, ורואה את שפלות הגוף מנד נפש הצהמית, הוא נצוה בעיני עלמו מאוד, וכל מה שיעמיק בענין פחיתות עלמו יהיה יותר בשמחה בעסקו בעבודת השי"ת, כי שמחה בזה מהגבהת הנפש לעשות רצון ה', כי על אף שהוא שפל יש לו הזכיה מנד נפש האלקית להיות עובד ה', וזה נותן לו שמחה. אבל מי שהוא צעל גאווה וחושב שהוא ראוי לעבוד ה' אין לו מקום לשמחה כלל.

Handwritten notes in Hebrew and Yiddish on the right margin, including words like "פרי", "מכאן", "הוא", "ענוה", "שמחה", "צמאון", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה", "הוא", "שפל", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה", "הוא", "שפל", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה".

ולפי זה מכוונים ב' הפירושים באחד יחד, כי דייקא ממיזוג הענוה והחיוזק בא

השמחה, והחיוזק הוא אחר הענוה כנ"ל, שעל ידי ענוה בא לידי הגבהת הנפש בעודו את ה', וזוה נמשכת ריבוי השמחה. רמו לדבר אדר עולה בגימטריא הר, כי עבודתו היא בצחינת הר סיני, הציורף של ענוה כסיני עם הגבהת הלב כהר, אדר אדיר.

Handwritten notes in Hebrew and Yiddish on the left margin, including words like "הוא", "ענוה", "שמחה", "צמאון", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה", "הוא", "שפל", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה".

חודש זה שעסק שלו הוא בנין בית המקדש, הוא זמן מסוגל לבנין בית נאמן בישראל, חמונה בחודש זה היא דבר בעתו מה טוב, כי הימים מסוגלים לועשו לי מקדש (כה, ח), וכפירוש רש"י בית קדושה. ואמרו חז"ל (סוטה ג, ב) אמר רב חסדא בתחילה קודם שחטאו ישראל היתה שכינה שורה עם כל אחד ואחד שנאמר (דברים כג, טו) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך, ופירש רש"י עם כל אחד ואחד בביתו. כי זו היא תכלית הועשו לי מקדש שהצית של כל אחד ואחד יהיה ראוי להשראת השכינה, שכינה שרויה ביניהם (סוטה י"ו, א). ובחודש זה יכולים להקיס בית של קדושה להשראת השכינה, כי זו היא כל תכלית הנישואין. ולכן אמרו חז"ל (יבמות סג, א) נחית דרגא ונסיב איתתא, כי להקמת משכן נריכים לעוד דרגא של ענוה ושפלות, נחית דרגא, ובימים אלו יכולים להשיג סייעתא דשמיא למלאות תפקיד זה בשלימות.

Handwritten notes in Hebrew and Yiddish on the left margin, including words like "הוא", "ענוה", "שמחה", "צמאון", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה", "הוא", "שפל", "הוא", "נצוה", "פחיתות", "שמחה".

דבר הוא במספר י'. וע"כ מהתפשטות היחידות שבאצילות נעשה בצריאה י' וציריה ק' ובעשיה אלף. ועל כן צרכות דעולם הזה עולם העשיה הגופני הוא במספר אלף". והנה יראת שמים עולה בגימטריא אלף ואחד, כי

רבי דוק הכהן זי"ע (ישראל קדושים אות ה) כותב חז"ל "והמספרים יחידות עשירות מאות אלפים הם נגד ד' עולמות אבי"ע. דבאצילות שם הוא היחוד הגמור, להתחלת עלמין דפירודין הוא מן הצריאה. ושלימות כל